

تقویت اقتصاد خانواده در راستای تحکیم بنیان خانواده

ایجاد زمینه‌های تأمین معیشت پایدار به منظور توانمندسازی اقتصادی و استقلال و خودکفایی زنان سرپرست خانوار

مهارت‌آموزی و ایجاد فرصت اشتغال زنان سرپرست خانوار به منظور کاهش فقر و آسیب‌پذیری اجتماعی

اهداف شکل‌گیری مراکز توانمندسازی کوثر

همشهری

شهر پویا همراه با زنان توانا

گفت‌وگو با «مریم اردبیلی» مشاور شهردار و مدیر کل امور زنان و خانوادگی تهران، کسی که معتقد است زنان ما توانمند هستند و شهری که نتواند توانمندی زنان را به مرحله عرضه برساند، ناتوان است

جمعیت زنان و دختران تهران بالغ بر ۵ میلیون نفر است و همه آنها موضوعی برای مراجعه به اداره کل امور زنان و خانواده شهرداری تهران دارند. این اداره کل از سال ۱۴۰۰ تاکنون توسط مریم اردبیلی مدیریت شده و او در این مدت تلاش کرده بر نامه‌های متنوعی را برای هر چه توانمندتر شدن بانوان تهرانی اجرا کند و همین موجب تغییر حال و هوای بانوان شده است. بار دبیلی درباره زنان، طرح‌های شهرداری برای زنان و چالش‌هایی که زنان سرپرست خانوار برای ترویج کسب‌وکار دارند، گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید.

مراکز کوثر

مکانی امن برای توانمندسازی و اشتغال‌زایی بانوان

طبق سرشماری سال ۱۳۹۵ شهر تهران بالغ بر ۴۵۵ هزار زن سرپرست خانوار دارد. شایان ذکر است که رشد جمعیت زنان سرپرست خانوار در کشور از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ معادل ۳۲ درصد افزایش داشته است که در دهه‌های اخیر، همراه با طیف وسیعی از مسائل و مشکلات ناظر بر موضوعات پایداری خانواده از لحاظ اقتصادی، اجتماعی، سلامت و مهارتی، توجه بسیاری از سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان را به این گروه جمعیتی معطوف داشته است؛ از جمله نیاز این گروه خاص، مسئله اشتغال و کسب‌وکار در محیط امن و سالم است و یکی از مأموریت‌ها و دغدغه‌های مهم شهرداری تهران، فراهم کردن امکان اشتغال‌زایی برای زنان سرپرست خانوار است.

بر اساس سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه خانواده (ارتقای معیشت و اقتصاد خانواده‌ها با توانمندسازی این نهاد با هدف کاهش دغدغه‌های آینده آنها درباره اشتغال، ازدواج و مسکن) و اسناد فرادستی شامل مصوبه شورای اسلامی شهر تهران سال ۱۳۹۰ مبنی بر «استفاده از ظرفیت همکاری و مشارکت شهرداری تهران در پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی» و همچنین ماده ۳۱ برنامه پنج‌ساله سوم شهر تهران و قانون ساماندهی مشاغل خانگی مصوبه سال ۱۳۸۹ مجلس شورای اسلامی، حفظ و گسترش مراکز توانمندسازی کوثر و کسب‌وکارهای خرد و مشاغل خانگی با روش و سیاست‌های اتخاذی توسعه مدل مشارکت اجتماعی با همکاری فعال بخش خصوصی به منظور توسعه و ترویج کارآفرینی اجتماعی، از مأموریت‌های اداره کل امور زنان و خانواده شهرداری تهران است.

در این راستا اداره کل امور زنان و خانواده شهرداری تهران با رویکرد توسعه کارآفرینی اجتماعی و توانمندسازی اقتصادی زنان سرپرست خانوار، حل مسائل اجتماعی با رویکرد نوآورانه ایجاد کسب‌وکار را در دستور کار خود قرار داده است. اداره کل امور بانوان در تلاش است تا با توسعه مراکز توانمندسازی کوثر در مناطق ۲۲گانه شهر تهران فرصت مهارت‌آموزی و اشتغال پایدار را در راستای خودکفایی و ارتقای توانمندی فردی و اقتصادی بانوان فراهم کند. معرفی می‌شوند طبق مصوبه شماره ۲۷۹۰ با عنوان «تعیین تکلیف املاک واگذار شده شهرداری تهران به اشخاص حقیقی و حقوقی» واگذار و به بهره‌برداری خواهند رسید.

به‌شمار می‌رود. نگاه شهرداری تهران به برگزاری این نمایشگاه، نگاه درآمدزایی نیست و در این باره از آنها حداقل هزینه‌ها را برای غرغه دریافت می‌کنیم و همین موضوع قیمت تمام‌شده محصولات ارائه شده در این نمایشگاه را کاهش داده تا قیمت عرضه محصولات، متناسب باشد.

اکنون استقبال بانوان از مراکز کوثر شهرداری چگونه است؟

در این باره این‌را می‌توانم بگویم که استقبال به‌گونه‌ای بوده که ۲۰ مرکز به مراکز کوثر ما طی یک سال و نیم گذشته اضافه شده و تعداد این مراکز را به عدد ۸۵ رسانده‌ایم. در این مراکز جدید موضوع دانش‌بنیان‌ها و ایده‌های جدید مورد توجه قرار گرفته و مزیت‌هایی در نظر گرفته شده، لذا نمونه‌هایی از کوثرهای جدید را پیش‌رو داریم که به لحاظ تجربه کارآفرینی که دارند در فرصتی دیگر معرفی خواهند شد.

برای آنکه زنان شهرمان بتوانند روی پای خودشان بایستند

طرح‌های مختلفی توسط اداره کل امور زنان و خانواده

شهرداری تهران اجرا شده است. درباره این طرح‌ها بفرمایید؟
طرح‌هایی که با ابتکار عمل و ایده بانوان تاکنون انجام و استقبال خوبی از آن شده است کمپین «کار تو خنمون» و «کانون کوشانه» است. اتفاق خوبی که ۲ سال پیش شاهد آن بودیم ایجاد اشتغال برای زنان زندانی رأی باز بود که سبب شد تا یک چهارم فضای زندان زنان، خالی شود و این گروه از زنان به مراکز توانمندسازی کوثر ملحق شوند. البته از تلاشی که دوستان شهرداری‌های مناطق در آزادسازی مادران زندانی انجام دادند نباید غافل شد.

طی تفاهمنامه‌ای با سازمان زندان‌ها، امکان رأی باز شدن زنان زندانی به شرط اشتغال در مراکز کوثر وجود داشت که برخی از آنها پس از پایان دوره محکومیت نیز تمایل داشتند که در این مراکز همچنان مشغول به کار باشند. در حوزه توانمندی اقتصادی هم دوره‌های آموزشی و ایجاد فرصت‌های جدید شغلی در کوثرهای کارآفرینی مناطق و برپایی بازارچه‌های دائمی برای فروش محصولات و تولیدات بانوان هم از اقدامات انجام شده دیگر است. همچنین ۲ بازارچه جدید هم در شرف احداث است. در بازارچه‌های دائمی غرغه‌های تعیین شده به شرط احراز شرایط و تولیدکننده بودن، به‌مدت یک‌سال به زنان سرپرست خانوار به‌طور رایگان واگذار می‌شود.

شکل

در سال ۲۲ شاهد برپایی نمایشگاه «زنان و تولید ملی» با حضور زنان دارای کسب‌وکار هستیم. اما امسال نمایشگاه حال و هوای دیگری داشت. در این باره توضیح می‌دهید؟

نوزدهمین نمایشگاه «زنان و تولید ملی» با حضور ۲۸۲ کسب‌وکار داخلی به‌مدت ۱۰ روز برگزار شد. بله این دوره از نمایشگاه بنا به دلایلی متفاوت برگزار شد که همین تفاوت آن را ارزشمند کرد؛ نخست اینکه فرصتی برای ارائه تولیدات شهر تهران فراهم شد و از سوی دیگر تولیدکننده‌ها مواجهه مستقیمی با مصرف‌کنندگان که شهروندان تهرانی هستند خواهند داشت؛ محصولاتی که اغلب از سوی زنان سرپرست خانوار شهر تهران تولید شده است. ما معتقدیم زنان ما توانمند هستند و شهری که نتواند این توانمندی را به مرحله عرضه برساند، ناتوان است. همه زنان جامعه ما این توان و پتانسیل را دارند که هم به‌دنبال شکوفایی فردی در زمینه تحصیل، مهارت‌آموزی و هر فعالیت و حرفه‌ای دارند باشند و هم در جایگاه مادری، همسری، خواهری، دختری و... در کنار خانواده بدرخشند. این ارزشمند است که پویا عمل کنند و خدماتی را به جامعه ارائه بدهند و بتوانند یک رشد در این زمینه با کنش مسئولانه رقم بزنند. در کنار این تلاش فردی، جامعه باید نسبت به زنان هوشیار عمل کند و به این باور از زنان برسد که آنها می‌توانند ترکیب‌های زیبا و هم‌افزای نقش‌های متنوعی را خلق کنند. این باور معنی‌اش این است که باید برای آنها در خانواده، اجتماع و محیط کاری انعطاف عمل بیشتری ایجاد شود.

شکل

آمار از تعداد زنان سرپرست خانوار می‌دهید؟

اطلاعات بانوان سرپرست خانوار تهرانی ظرف سال‌های گذشته در یک سامانه ایجاد شده بود که نیازمند بازنگری بود و اکنون این کار انجام و تمام آمار بازنگری و به‌روز شده است. اطلاعات تعداد زنان سرپرست خانواری که به همراه فرزندان در سامانه ما ثبت شده، رقمی حدود ۲۰ هزار نفر را نشان می‌دهد که از طریق این سامانه، خدماتی به زنان سرپرست خانوار و همچنین فرزندان آنها ارائه خواهد شد. چون شهرداری تهران به زنان سرپرست خانوار نگاه کارآفرینی دارد. همه تلاش‌ها برای این است که بتوانند در تأمین معاش و حوزه‌های اشتغال و کارآفرینی فعالیت داشته باشند. به‌طوری که ۲۰ سازمان و شرکت از مجموعه شهرداری تهران تمامی لباس فرم پرسنل خود را که تعداد قابل توجهی نیز بوده، به مراکز کوثر که زنان سرپرست خانوار در آن اشتغال دارند، سفارش داده است که اقدام مؤثر حمایتی